

בלבבי משכן אבנה

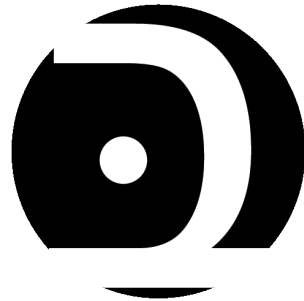
שאל לבבי

שאלות ותשובות

תזריע תשפ"ב

[235]

מהארכיון

ב. לימוד תורה 'שכלי' לצומת לימוד 'לבבי'.....

ב. חכמת לב - לימוד תורה מתוך הלב.....

ג. כיצד להעביר את הלימוד השכלי למבחן לבבי.....

ג. שאלות בתורת הנפש ושיטות טיפול.....

ד. חידושים שמקרוב באו לשיפור חיי הנישואין.....

ה. מהי העבודה בימי השנאה.....

ו. חוסר התפעלות וקושי בעבודת השם.....

לימוד תורה 'שכלי' לעומת לימוד 'לבבי'

קראתי ועד של הרב בספר 'נפש החיים', ובו צויין שיכול אדם לעבור את חייו מתוך שקיעות אמיתית בתורה ומתיקות שכלית מתמדת, ואף יחשב ת"ח מפורסם, אך כל זה ללא חיבור הלב אל לימודו, משום שלא הגיע להשגת מדרגת התורה.

האם הרב יוכל להרחיב בדרכי החיבור של הלב אל הסוגיא הנלמדת, בפרט למתעסק בהלכתא ובאגדתא גם יחד, היאך להימלט מן הסכנה לבל יעמעם אורה הנוצץ של האגדתא, שמטבעה נכנסת אל הלב בקלות, את האפשרות לחיבור האישיות אף אל ההלכה? אקווה שהבהרתי עצמי.

תשובה:

לימוד שכלי הוא בבחינת "ידיעה". לעומתו לימוד לבבי הוא בבחינת "הכרה", תפיסת מציאות בחוש. כתפיסת חוש פשוט שתופס במוחש את עניני עוה"ז.

ולכך עבודת האדם שיהיה "מציאותי", כלומר לתפוס כל תפיסה שכלית כמציאות, ולמשש אותה בחוש המישוש הנפשי, כשוחט הבודק את הסכין.

וזהו בחינת "אסתכל באורייתא וברא עלמא", בבחינת "הוי דומה לו", מה הוא אף אתה, שבכל לימוד של האדם שהוא בבחינת "אסתכל באורייתא", יגיע עד "וברא עלמא", והיינו לתפוס זאת כמציאות חושית. בבחינת "כולם בחכמה עשית", שהחכמה היא "עשייה" בפועל שניתן לחוש אותו בחוש הלב המכיר מציאות, ולא רק בחוש המתפעל.

חכמת לב - לימוד תורה מתוך הלב

בשיעור של הרב בספר נפש החיים הרב דיבר על כך שהלומד תורה מתוך שכל גרידא, לא יגיע לתכלית הנרצה אלא אם ישתף את ליבו, ותורתו תצא מתוך ליבו. אבקש לדבר עם הרב בנושא זה המטרידני זה שנים. האם שייך לקרב אל הלב והאישיות תורה שאיננה אגדתא? כיצד?

תשובה:

יש להתחבר לעומק העדין השכלי הגנוז בתורה ולהשתעשע בו, בבחינת "ילד שעשועים", "תורתך שעשועי".

במקביל לכך יש לקלוט קליטה נפשית עמוקה ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא". והיינו ש"עלמא" אינו עולם כפשוטו אלא התראות של חכמת התורה בלבד. ואזי האדם קולט את המציאות כחכמה, ומביט ורואה בכל דבר את החכמה הנגלית והגנוזה בו. וזו אצלו "תפיסת המציאות", הכרה חושית של הלב, בבחינת חכמת לב.

ניצוד להעביר את הלימוד השנלי למבחן לבבי

אבקש מהרב, אם נא מצאתי חן, לסייע לי גם מבחינה פרקטית כהמשך לתשובתו הרעיונית לשאלה הקודמת, בה הורה לי הרב לנסות להעביר את המחשבות העיוניות גם במבחן השכל המציאותי וכך לחבר את הלב-האישיות, אל הסוגיא ההלכתית ולא רק את המוח הלוגי. ניסיתי, והמלאכה כבדה. האם לבצע זאת כלפי כל מחשבה המתעוררת תוך כדי לימוד הסוגיא? המעבר משכל עיוני לשכל מחשבי, וחוזר חלילה מאד מבלבל. האם להעביר את כל הסוגיא בשלמותה, אחר גמר הסידור השכלי, אל המבחן הלבבי? המלאכה קצת קשה, אבל אולי כך מוכרחים לנהוג. ישר כח על הקדשת הזמן והדעת ואקווה שהבהרתי את עצמי כי הדברים עדינים, ומאד ראשוניים בתודעתי.

תשובה:

"תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת". ולכך ברור הדבר ש"להעביר את כל הסוגיא בשלמותה אחר גמר הסידור השכלי אל המבחן הלבבי", הוא בבחינת "תפיסת מרובה לא תפסת".

והראוי הוא לקחת מחשבה אחת שכלית "קטנה" בכל יום, ואותה להעביר את המבחן הלבבי, שזוהו "תפסת מועט תפסת". וכך לילך בהדרגה איטית קמעא קמעא, עד שהלב נעשה קרוב יותר ויותר לחוש את ההשכלה כמציאות גמורה.

שאלות בתורת הנפש ושיטות טיפול

שלום רב לתודה. אני חושב שאני כותב בשם כולם שזכינו לינוק מתורת הרב. הרב פשוט האיר את חיינו כפשוטו. רציתי לשאול את הרב כמה שאלות הקשורות לתורת הנפש...

שאלה:

א. כיצד מטפלים בכפייתיות בפועל (ראיתי מה שהרב כתב בנוגע למידות חיצוניות ופנימיות אולם זה עדיין לא ברור לי למעשה. בשיטת העולם הפסיכיאטרי רואים את ההפרעה הזו כנוירולוגית וזה מסתכם בלקיחת כדורים (בפועל נוכחתי בכמה מקרים זה באמת עזר). האם ישנו טיפול נפשי ללא כדורים אף במקרים קשים? אעפ"י שפשוט לי ששיטת הארבעת היסודות היא האמיתית והנכונה, אולם בעולם הטיפולי בפועל קשה מאוד להוריד את השיטות האלו למעשה ממש. הם יותר שכליות אולם פחות מעשיות (לכאורה).

תשובה:

א. בכל שיעור השתדלנו שיהא לפחות עצה אחת מעשית בפועל ממש. אם נצרך ללבן נקודה מסוימת בפרטות, אשמח להרחיב מעט בס"ד בל"נ.

ד שו"ת בלבי משכן אבנה · פרשת תזריע תשפ"ב [235] מהארכיון

אולם יש לדייק את השאלה היטב.

במקרים קשים, יש לצרף כדורים עם עבודה נפשית יחדיו.

שאלה:

ב. היכן ניתן ללמוד בספרי הקודש על טיפול בנטייות הפוכות, פדופיליות וכיוצ"ב. נדמה שאין מי שפותח את הדברים בצורה גלויה, והמציאות שלצערי ישנם המון כאלו שנוקקים לעזרה בתחום הזה. ומחוסר ידע אנחנו נאלצים לרעות בשדות זרים בחיפוש אחר שיטת טיפול שמקורה לא בספרי הקודש.

האם וכיצד מותר לומר למטופל שסובל מנטייות הפוכות לנסות לדמיין... כדי ליצור אצלו התנייה חיובית שאולי תעזור לו לשנות את נטייתו (ישנם המון פסיכולוגים שעובדים בשיטה זו - שיטת ההמרה), האם זה נכון? האם מותר לי להנחות אותו לדבר כזה? כי לכאורה אני מכשיל אותו. האם שייך לומר בזה שעדיף שיעבור על איסור כדי למנוע ממנו איסור גדול יותר, או שמא בכגון זה אנו אומרים שהרהורי עבירה קשים יותר מעבירה עצמה. תודה רבה לכבוד הרב וסליחה על האריכות.

תשובה:

ב. שורש קלקול טומאה זו, שער הנו"ן דקליפה, אני-אין, זה לעומת זה. ולכך עיקר התיקון ביטול האני והפיכתו לאין. ולכך נקרא טומאה זו "גאווה". והתיקון "נפשי כעפר לכל תהיה". וזהו התיקון השורשי. מלבד מסירות נפש.

שיטות הטיפול המצויות כמעט ואין בהם ממש, כי אינם עוסקים בשורש הבעיה.

אין לדמיון מאומה בכל הנ"ל, אלא רק ביטול האני.

חידושים שמקרב באו לשיפור חיי הנישואין

לכבוד הרב שליט"א. כמטפל גוף ונפש, מגיעים אלי אנשים עם בעיות מגוונות הפוגעות בשלום הבית. הפתרונות הרפואיים הקונבנציונליים לא פותרים את הבעיות, ואולי אף גורמים לנזקים בטווח הרחוק, במיוחד לחולים הסובלים מבעיות לבביות וסכרתיים. מגוון הקשיים רחב, ופתרונות יעילים לא קיימים, או שלא ידועים לי. גם בתחום הטבעי קשה למצוא פתרונות ישימים, וכאשר אין פתרונות עלולים להגיע לאיסורים שונים ומשונים. רציתי לדעת מה דעת הרב לגבי זוגות המוגדרים כחרדים, ששלום הבית שלהם מופר מאוד בגלל בעיות שבינו לבניה. עד כמה ניתן להיעזר ולתת מקום לחידושים שזה מקרוב באו כדי להעשיר ולגוון, כדי לשמור על מסגרת הנישואין, ובגדרי ההלכה.

תשובה:

א. יש לשמור על גדרי ההלכה מכל משמר.

ה' שו"ת בלבני משכן אבנה · פרשת תזריע תשפ"ב [235] מהארכיון

ב. אף המותר ע"פ ההלכה, פעמים הינו סותר לכל רוח הקדושה והוא קרוב לנבל ברשות התורה.

ג. העולם נמצא במדרגת שער הנו"ן דקליפה, וכבר אמרו רבותינו שחלק גדול מדור זה הם גלגולי נשמות של דור המבול, דור הפלגה, וסדום. ולכך הטומאה בוקעת מכל צדדיה. החידושים שזה מקרוב באו מקורם בשער הנו"ן של הקליפה. ולכך אין להכניס אדם לחידושים אלו לכתחילה, בשום פנים ואופן.

אולם פעמים מי שעניו משוטטות בכל, וכבר נכנס לתוך טמטום זה, ואצלו נצרך שיקול דעת עדין מאוד, בכל מקרה לגופו. שמחד לא יבוא לידי איסורים נוספים, ומאידך לחזק אצלו את גדרי הקדושה.

מאוד קשה למצוא רב שמכיר בפרוטרוט את המצב לאשורו על כל חלקיו. ומי שמכיר כבר נמצא בסכנה שח"ו יפול אף הוא לשם, או שכבר נדבק ממנו ריח משם, או ח"ו כבר נמצא בתוכו, מי יותר ומי פחות.

מהי העבודה בימי השנאה

למו"ר שלו' וברכה.

נפשי זקוקה מאד לדרך והבנה ברורה בענין העבודה ב'ימי השנאה' – ימים של חוסר כח וחשק בכלל ובעבודת ה' בפרט.

תודה רבה על כל ה'הצללת נפשות' הרוחנית שהרב מציל אותנו.

שאלה:

א. מה עבודת האדם בימים אלו. ומה העצות שלא יצא משליטה.

תשובה:

א. יש להכיר איזה כח נשאר גלוי בימי השנאה, הן כח שכלי והן כח לבבי, ולדבוק בו היטב. בנוסף, באופן מעשי, יש ליצור גבול תחתון שממנו לא זזים ויהי מה. לשם כך נצרך שיקול דעת עדין וס"ד מרובה לכוון לגבול הנכון, שלא יהא יתר על המידה ולא פחות.

שאלה:

ב. האם עיקר מדריגת האדם נמדדת [כלפי שמיא ולגבי הכרת עצמו] לפי זמני עלייתו או לפי זמני נפילתו.

תשובה:

א שו"ת בלבני משכן אבנה · פרשת תזריע תשפ"ב [235] מהארכיון

ב. יש באדם אור פנימי - מה שהשיג. ואור מקיף מה שקרוב להשגתו ומתחבר אליו באופן חיצוני, ועבודתו עתה לקנותו.

בימי השנאה - נגלה אור פנימי, מה שהשיג עד הנה.

בימי אהבה - נגלה אור מקיף, מה שעליו להשיג שעד עתה מחובר אליו באופן חיצוני ועליו להתחבר אליו באופן פנימי.

חוסר התפעלות וקושי בעבודת השם

לפני כמה שנים שמעתי השעורים בלבני ב' והרגשתי שהדברים עושים מהפך בחיי. לאחר תקופה מסויימת לא המשכתי לתרגל בזה, וכשאני מנסה כיום אני מרגיש באיזה מקום שהדברים קשים עלי, ולא מגיע להתפעל כבעבר.

תשובה:

עיקר המהלך אינו התפעלות, אלא קנין פנימי עדין שקט.

התפעלות הוא כח ראשוני בלתי יציב וחיצוני. ולפיכך פעם האדם מתפעל מדבר זה ופעם מדבר אחר, ואי אפשר לבנות עולם פנימי על התפעלות. ולכך אי ההתפעלות אינה מעכבת.

עם זאת, נצרך לברר אם צורת עבודה זו מתאימה לנפשכם, בירור פנימי יסודי.

ולבנות לכם סדר עבודה בדרך השייכת לכם, עבודה שקטה עדינה ויציבה, כמעט בלתי מתפעלת, שלב אחר שלב, קנין פנימי שקט ויציב.

שׁוֹרֵת בִּלְבָבִי מִשְׁכַּן אֲבֵנָה · פִּרְשֵׁת תְּזָרִיעַ תִּשְׁפֵּ"ב [235] מֵהָאֲרֻכָּיִן

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 · פקס 03-548-05294 · ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד

info@bilvavi.net · 9116302

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231